

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

PHẠM THỊ BẢO YẾN

**QUAN HỆ VIỆT NAM - THÁI LAN
TỪ NĂM 2009 ĐẾN NĂM 2016**

LUẬN VĂN THẠC SĨ LỊCH SỬ

THÁI NGUYÊN - 2019

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

PHẠM THỊ BẢO YẾN

**QUAN HỆ VIỆT NAM - THÁI LAN
TỪ NĂM 2009 ĐẾN NĂM 2016**

Ngành: Lịch sử Việt Nam

Mã số: 8 22 90 13

LUẬN VĂN THẠC SĨ LỊCH SỬ

Người hướng dẫn khoa học: TS. KIM NGỌC THU TRANG

THÁI NGUYÊN - 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan công trình nghiên cứu: “*Quan hệ Việt Nam - Thái Lan từ năm 2009 đến năm 2016*” dưới sự hướng dẫn của TS. Kim Ngọc Thu Trang là kết quả nghiên cứu của cá nhân tôi, kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực, không trùng lặp với những công trình đã công bố trước đây.

Thái Nguyên, ngày   tháng   năm 2019

Tác giả luận văn

Phạm Thị Bảo Yến

LỜI CẢM ƠN

Trước tiên tác giả luận văn xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới cô giáo - **TS Kim Ngọc Thu Trang** đã tận tình hướng dẫn, giúp đỡ tác giả trong quá trình nghiên cứu và hoàn thành luận văn này.

Tác giả xin chân thành cảm ơn các thầy cô giáo trong bộ môn Lịch sử Việt Nam và Thế giới khoa Lịch sử trường Đại học sư phạm - Đại học Thái Nguyên, đã chỉ bảo tận tình, động viên, khích lệ tác giả trong suốt quá trình học tập và hoàn thành luận văn.

Trong thời gian thực hiện luận văn, tác giả đã nhận được sự giúp đỡ nhiệt tình của Ban Thái Lan, Viện Nghiên cứu Đông Nam Á, Thư viện Quốc gia Việt Nam và một số cơ quan khác đã tạo điều kiện giúp đỡ tác giả trong quá trình tìm tư liệu để hoàn thành luận văn.

Cuối cùng, tác giả xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới gia đình, bạn bè, đồng nghiệp đã động viên, giúp đỡ tác giả trong quá trình học tập và hoàn thành luận văn.

Thái Nguyên, tháng 11 năm 2019

Tác giả luận văn

Phạm Thị Bảo Yến

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN.....	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT.....	iv
DANH MỤC CÁC BẢNG BIỂU	v
MỞ ĐẦU	1
1. Lí do chọn đề tài	1
2. Lịch sử nghiên cứu vấn đề.....	2
3. Đối tượng, nhiệm vụ và phạm vi nghiên cứu	6
4. Nguồn tài liệu và phương pháp nghiên cứu	6
5. Đóng góp của luận văn	7
6. Cấu trúc của luận văn	7
Chương 1: CƠ SỞ HÌNH THÀNH QUAN HỆ VIỆT NAM - THÁI LAN	8
1.1. Cơ sở tự nhiên, kinh tế, văn hóa và tộc người.....	8
1.1.1. Vị trí địa lý và điều kiện tự nhiên.....	8
1.1.2. Kinh tế, văn hóa.....	9
1.1.3. Quan hệ tộc người.....	10
1.2. Quan hệ Việt Nam - Thái Lan trước năm 2009.....	11
1.2.1. Giai đoạn trước năm 1954.....	11
1.2.2. Giai đoạn 1954 - 1975	14
1.2.3. Giai đoạn 1976 - 2009	16
1.3. Bối cảnh thế giới và khu vực của quan hệ Việt Nam - Thái Lan.....	22
1.3.1. Sự chuyển biến của tình hình thế giới	22
1.3.2. Bối cảnh khu vực	27
1.3.3. Tình hình Việt Nam và Thái Lan	29
Tiểu kết chương 1.....	32

Chương 2: THỰC TRẠNG QUAN HỆ VIỆT NAM - THÁI LAN (2009 - 2016)	33
2.1. Quan hệ chính trị, an ninh Việt Nam - Thái Lan.....	33
2.1.1. Về chính trị	33
2.1.2. Về an ninh - quốc phòng.....	43
2.1. Quan hệ kinh tế Việt Nam - Thái Lan	50
2.2.1. Quan hệ thương mại và đầu tư	50
2.2.2. Hợp tác phát triển du lịch	57
2.3. Quan hệ văn hóa, giáo dục Việt Nam - Thái Lan.....	63
2.3.1. Về văn hóa	63
2.3.2. Về giáo dục	70
Tiểu kết chương 2.....	73
Chương 3: NHẬN XÉT VỀ QUAN HỆ VIỆT NAM - THÁI LAN (2009 - 2016)	75
3.1. Thành tựu và hạn chế của quan hệ Việt Nam - Thái Lan.....	75
3.1.1. Thành tựu.....	75
3.1.2. Hạn chế	79
3.2. Tác động của quan hệ Việt Nam - Thái Lan	81
3.2.1. Đối với khu vực	81
3.2.2. Đối với Việt Nam và Thái Lan.....	83
3.3. Triển vọng phát triển của quan hệ Việt Nam - Thái Lan	86
3.3.1. Thuận lợi và khó khăn	86
Tiểu kết chương 3.....	89
KẾT LUẬN	90
DANH MỤC CÁC CÔNG TRÌNH ĐÃ CÔNG BỐ CÓ LIÊN QUAN ĐẾN	
LUẬN VĂN	93
TÀI LIỆU THAM KHẢO	94
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

ACMECS	: Tổ chức Chiến lược hợp tác kinh tế Ayeyarwady - Chao Phraya - Mê Kông
APEC	: Diễn đàn hợp tác kinh tế Châu Á - Thái Bình Dương
ASEAN	: Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á
BGD&ĐT	: Bộ Giáo dục và Đào tạo
ĐH KHXV&NV	: Đại học Khoa học xã hội và Nhân văn Hà Nội
EAS	: Hội nghị cấp cao Đông Á
EWEC	: Hành lang kinh tế Đông - Tây
FDI	: Đầu tư trực tiếp nước ngoài
GASS	: Học viện Khoa học Xã hội
GDP	: Tổng sản phẩm nội địa
GMS	: Tiểu vùng sông Mê Kông mở rộng
KHKT	: Khoa học kỹ thuật
MICE	: Hình thức du lịch kết hợp hội nghị, hội thảo, triển lãm, tổ chức sự kiện, du lịch khen thưởng của các công ty cho nhân viên, đối tác
Nxb	: Nhà xuất bản
PRD	: Cục Quan hệ công chúng Thái Lan
TAT	: Tổng cục du lịch Thái Lan
Tr	: Trang
VHTT&DL	: Văn hóa thể thao và du lịch
VOV	: Đài Tiếng nói Việt Nam

DANH MỤC CÁC BẢNG BIỂU

Bảng 2.1:	Kim ngạch buôn bán hàng năm của Thái Lan với Việt Nam (2009 - 2017).....	51
Bảng 2.2:	Các mặt hàng chính Việt Nam xuất khẩu sang Thái Lan 6 tháng đầu năm 2016	52
Bảng 2.3:	Các mặt hàng chính Việt Nam nhập khẩu từ Thái Lan 6 tháng đầu năm 2016	53
Bảng 2.4:	Đầu tư của Thái Lan vào Việt Nam từ năm 2009 đến năm 2016.....	55
Bảng 2.5:	Bảng thống kê số lượng khách du lịch Thái Lan đến Việt Nam (2009 - 2016)	59
Bảng 2.6:	Bảng thống kê số lượng khách du lịch Việt Nam đến Thái Lan (2009 - 2016).....	60

MỞ ĐẦU

1. Lí do chọn đề tài

Sự gần kề về vị trí địa lí, cùng nằm trong khu vực Đông Nam Á, có những nét tương đồng về tự nhiên, kinh tế, văn hóa, xã hội đã tạo tiền đề hình thành quan hệ Việt Nam và Thái Lan.

Quan hệ Việt Nam và Thái Lan (Xiêm) chính thức được xác lập ngày 6/8/1976 trong chuyến đi thăm Việt Nam của Ngoại trưởng Thái Lan - Bhichai Rattacun. Trong chuyến thăm này, Tuyên bố chung về việc thiết lập quan hệ ngoại giao giữa Việt Nam và Thái Lan đã được kí kết tại Hà Nội. Kể từ đó, quan hệ hai nước trải qua những giai đoạn thăng trầm của lịch sử, có lúc hợp tác tốt đẹp, có khi đối đầu gay gắt, nhất là vào cuối những năm 1980, xoay quanh “*Vấn đề Campuchia*”. Năm 1995, sau khi Việt Nam gia nhập ASEAN, quan hệ hai nước vượt qua nhiều thách thức, ngày càng được củng cố và phát triển, nhất là từ khi ra Tuyên bố chung về Khuôn khổ hợp tác Việt Nam - Thái Lan trong thập niên đầu thế kỷ XXI tháng 2/2004. Tháng 6/2013 trong chuyến thăm Thái Lan của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng, Việt Nam và Thái Lan đã chính thức nâng cấp quan hệ lên “*Đối tác chiến lược*” và trở thành hai nước đầu tiên trong khối ASEAN thiết lập quan hệ đối tác chiến lược với nhau. Tiếp đó, trong chuyến thăm chính thức Việt Nam của Thủ tướng Thái Lan - Prayut Chanocha tháng 11/2014, hai bên đã ký Chương trình hành động triển khai quan hệ Đối tác chiến lược Việt Nam - Thái Lan giai đoạn 2014 - 2018.

Để tăng cường tình hữu nghị và quan hệ hợp tác, hai nước cũng thường xuyên trao đổi các đoàn cấp cao thông qua các chuyến viếng thăm lẫn nhau. Thông qua đó, nhiều cơ chế hợp tác song phương đã được thông qua và hoạt động rất hiệu quả. Đến nay, hai nước đã ký hơn 50 hiệp định, thỏa thuận hợp tác, tạo cơ sở pháp lý thúc đẩy quan hệ song phương trên nhiều lĩnh vực. Đặc biệt, lãnh đạo cấp cao hai nước chỉ đạo rất sát sao việc thực hiện tất cả 21 lĩnh vực hợp tác đã được thỏa thuận trong *Chương trình hành động triển khai quan*

hệ Đối tác chiến lược giai đoạn 2014 - 2018. Đầu năm 2015, hai bên nhất trí mở kênh hợp tác lao động - một lĩnh vực mới mà hai nước đang phối hợp chặt chẽ để triển khai.

Mối quan hệ Việt Nam - Thái Lan có ý nghĩa quan trọng đối với cả hai nước và khu vực. Thông qua quan hệ song phương, Việt Nam và Thái Lan là yếu tố tác động trực tiếp tới sự phát triển của nhau. Cùng là thành viên của ASEAN, quan hệ này đóng vai trò nổi bật và có ảnh hưởng mạnh mẽ tới các xu thế phát triển quan hệ ở Đông Nam Á. Việc nghiên cứu về quan hệ Việt Nam - Thái Lan từ 2009 đến 2016 không chỉ góp phần làm rõ về cơ sở và quá trình hình thành quan hệ hai nước mà quan trọng hơn là đi sâu nghiên cứu thực trạng và những thành tựu quan hệ giữa hai nước trên các lĩnh vực kinh tế, chính trị, văn hóa, giáo dục, xã hội. Trên cơ sở đó, rút ra những bài học kinh nghiệm thúc đẩy quan hệ Việt Nam - Thái Lan trong tương lai.

Với ý nghĩa lịch sử như vậy, chúng tôi chọn “***Quan hệ Việt Nam - Thái Lan từ năm 2009 đến năm 2016***” làm đề tài luận văn thạc sĩ của mình với hi vọng góp phần làm sáng tỏ những vấn đề đặt ra ở trên.

2. Lịch sử nghiên cứu vấn đề

2.1. Các tác giả Việt Nam

Các nhà khoa học Việt Nam đã có những công trình nghiên cứu về quan hệ Việt Nam - Thái Lan nhưng số lượng các công trình nghiên cứu chưa nhiều và cho đến nay chưa có một công trình riêng biệt nào về quan hệ Việt Nam - Thái Lan từ năm 2009 đến năm 2016. Có thể dẫn ra đây một số tác giả và công trình tiêu biểu như:

Cuốn sách “*Quan hệ Việt Nam - Thái Lan trong những năm 90*” do tác giả Nguyễn Tương Lai chủ biên, Viện nghiên cứu Đông Nam Á, Nxb Khoa học Xã hội xuất bản năm 2001 đề cập đến quan hệ Việt Nam - Thái Lan trong các lĩnh vực chủ yếu: chính trị, kinh tế, văn hóa, đồng thời phân tích chính sách của các nước lớn cũng như triển vọng, thách thức của quan hệ hai nước trong thế kỉ XXI.

Cuốn sách “*Hội thảo quan hệ Việt Nam - Thái Lan hướng tới tương lai*”, do tác giả Vũ Dương Huân chủ biên, Học Viện Quan hệ quốc tế xuất bản năm